

Referat fra Styremøte i SiN 29.–30. mars 2003 i Trondheim

Til stede: Lisbeth Hektoen, Margit Hermundsgård, Ingo Machenbach (1. vara), Ingunn Holm (ref.)
Forfall: Shuo Wang Qiao

Orienteringer

Lisbeth og Margit orienterte fra møtet i Eurodoc i Utrecht i Nederland. Shuo Wang er blitt kasserer i styret i Eurodoc.

Lisbeth orienterte om styremøtet i Sveriges doktorander som hun og Shuo Wang deltok på.

Informasjonsmateriell om SiN

Vi bør lage en brosjyre om SiN. Den bør ha med noe om organisasjonens formål og organisering, dessuten vår webadresse og e-postadresse. Den bør også få med våre viktigste saker og hva vi gjør for å løse dem. Den bør også inneholde ei liste over medlemsorganisasjonene med webadresser. Det bør også stå at vi er medlem av Eurodoc.

Brosjyren bør ha tilsvarende design som nettsidene. Margit sørger for trykk av brosjyrer og visittkort når disse er på plass.

Vi bestemte at Ingo lager et utkast til brevmal.

Vi bør også ha visittkort. Vi bestemte å lage et generelt SiN-visittkort med blank bakside, der hver enkelt i styret kan skrive inn sitt eget navn.

Hjemmesider

Vi jobbet med tekst og struktur til hjemmesidene. Lisbeth skal renskrive/ strukturere/ sammenfatte ideene til hjemmesider.

Ingo skal stå for oppdatering av hjemmesidene når de er satt i drift. Alle har ansvar for å komme med innspill angående hva som legges ut på sidene etter hvert.

Sammensetningen av universitets- og høyskolestyrene

Vi diskuterte om vi skal kreve å få en representant inn i styrene for universitetene og høyskolene. Slik det er i dag er gruppen av midlertidig, vitenskapelig ansatte representert i institutt- og fakultetsstyrene på de universitetene som har dette, men i selve Universitetsstyret (tidligere kalt kollegiet) har vi ikke egen representasjon, men er representert ved to felles representanter for alle vitenskapelig ansatte. Disse er valgt for tre år av gangen. Det er derfor i praksis utelukket at en midlertidig vitenskapelig ansatt kan bli valgt inn på en av disse to plassene.

Skal vi prøve å få inn en ekstra representant eller skal vi prøve å få inne en representant for de midlertidig vitenskapelig ansatte til erstatning for en av dem som sitter der allerede?

Det var enighet om at den beste løsningen er å få en ekstra representant som velges fra de midlertidig vitenskapelig ansatte. For at alle i denne gruppa (også stipendiater) skal være valgbare i praksis bør disse velges bare for 1 år (som studentene) evt. 2 år.

En forutsetning for at midlertidig vitenskapelig ansatte kan sitte i universitets- og høyskolestyrene er at de får kompensert for tidsbruken.

Saken er aktuell fordi Ryssdalutvalget for tida arbeider med endringer i universitets- og høyskoleloven. Vi må finne ut hva som er utvalgets mandat, og så eventuelt spille inn våre forslag om endring av sammensetningen av universitets- og høyskolestyrene. Ingunn tar kontakt med UFD for å finne ut utvalgets sammensetning og mandat. Sammensetning og mandat finnes som vedlegg til dette referatet. Se også siste nr. av Forskerforum, nr. 4/2003.

Universitets- og høyskolerådets forskningsutvalg

SiN, ved Lisbeth og Tina Bringslimark har deltatt på et møte i dette utvalget. Dette er et sentralt organ i norsk forskning og forskerutdanning. Vi mener derfor at vi bør ha en representant her. Lisbeth tar kontakt med utvalgets leder Jarle Aarbakke.

Nytt møte med UFD

Vi har for øyeblikket ikke nok saker til å be om et nytt møte med UFD. Aktuelle saker på sikt kan være problemstillinger rundt driftsmidler til stipendiatene når vi har skaffet oss mer konkret kunnskap om hvor store problemer dette medfører og hva som er de vanligste problemstillingene. Dette gjelder både manglende bevilgninger fra UFD til universitetene for universitetsstipendiater. UFD's satsning på å øke antallet stipendiater er kun via lønnsmidler, driftsmidler følger ikke med må tas fra institusjonens budsjett eller andre kilder. Det gjelder også evt. universitetenes bruk/forvaltning av stipendiatenes driftsmidler. Inngunn jobber videre med problemstillingene rundt driftsmidler.

Økonomi

Vi må raskt skrive en ny søknad til UFD om midler, slik at vi ikke kommer inn etter at statsbudsjettet er lagt fram. De pengene vi har igjen, skal brukes etter budsjettet og for øvrig til styremøter. Nettsidene må prioriteres, når vi har betalt for disse kan vi planlegge nærmere om vi skal ha medlemsmøte, seminar eller lignende for kompetanseheving i organisasjonen.

Nytt styremøte

Vi planlegger et styremøte i juni og et i august.

Arbeidsprogram framover

I tillegg til de sakene som allerede er nevnt, så er det viktig å drive kompetansebygging i egen organisasjon, slik at vi får en høy kompetanse på forskningspolitikk og et faktagrunnlag rundt stipendiatenes forskning og arbeidsforhold.

Veiledning er også en viktig sak. Det er viktig at vi legger ut informasjon og råd angående veiledningssituasjonen på våre hjemmesider.

Vi kan også arbeide for at doktorgradskandidatene skal gi en evaluering av veiledningen ved avsluttet doktorgrad, og også ved avslutning av annen grunn enn disputas.

Medarbeidersamtaler med styrer kan også være viktig.

Vedlegg 1

Mandat for utvalg som skal utrede felles lovverk for høyere utdanning

Utvalget skal:

- utarbeide forslag til et felles lovverk for statlig og privat høyere utdanning innenfor rammene av Kvalitetsreformen og i lys av en økende grad av internasjonalisering
- vurdere om det skal være en eller flere felles lover og hvordan loven(e)s indre struktur bør være. Det må tas stilling til på hvilken måte ulike elementer i Kvalitetsreformen skal lovfestes innenfor rammene av et felles lovverk, og i hvilken grad man skal ha identisk regulering uavhengig av eierforhold og organisasjonsform
- vurdere lovregulering som styringsverktøy i forhold til andre virkemidler, som f.eks avtalestyring, instruks eller budsjettføringer, og hvorvidt lovregulering eller andre styringsverktøy vil være det mest hensiktsmessige virkemiddel for å nå gitte nasjonale mål. I denne sammenheng må det også vurderes hvor langt statsråden skal stå ansvarlig for aktiviteten ved institusjonene. I lys av den tilnærming som har skjedd mellom privat og statlig høgre utdanning både hva angår faglige fullmakter og finansieringsmodell, må det også vurderes hvorvidt de samme styringsvirkemidlene skal brukes overfor offentlige og private høgre utdanningsinstitusjoner. Overordnet i vurderingene må være at hensynet til studentenes rettssikkerhet og høy kvalitet i utdanning og forskning må balanseres mot målet om å gi institusjonene størst mulig autonomi og redusere departementets rolle i enkeltsaker
- vurdere hvordan gratisprinsippet i høyere utdanning fungerer gitt en større grad av likestilling mellom offentlige og statlige institusjoner, og hvordan dette virker inn på konkurransen mellom private og offentlige utdanningsinstitusjoner
- utrede og fremme forslag til lovregulering av ny tilknytningsform for statlige universiteter og høgskoler

- vurdere ny tilknytningsform i forhold til spørsmålet om institusjonell autonomi og akademisk frihet, spørsmålet om institusjonenes handlingsrom i økonomiske og administrative spørsmål og deres mulighet for samarbeid med andre aktører i samfunns- og næringsliv
- vurdere om ny tilknytningsform skal være obligatorisk for alle universiteter og høyskoler, eller om forvaltningsorganformen skal videreføres for visse av eller alle utdanningsinstitusjonene.
- vurdere hvilke konsekvenser en økende grad av internasjonalisering bør ha for lovgivningen både med hensyn til student- og lærermobilitet, lovenes virkeområde, men også i forhold til den pågående WTO prosessen hvor utdanning vurderes som en av de tjenester som vil kunne omfattes av den nye GATS-avtalen.

Utvalget skal utrede økonomiske og administrative konsekvenser av de forslag som blir fremmet, herunder se til at minst ett av de forslag til samlet lovregulering som fremmes er innenfor rammene av dagens ressursbruk i universitets- og høyskolesektoren.

Utvalget skal avgi innstilling innen 1. september 2003.

Utvalget har følgende sammensetning:

Leder:

Advokat Anders Ryssdal, Oslo

Medlemmer:

Professor Rigmor Austgulen, Trondheim

Universitetsdirektør Arne Benjaminsen, Tromsø

Post doc. Camilla Brautaset, Bergen

Prorektor Jan Grund, Oslo

Student Monica Hestad, Oslo

Rektor Bjarne Kvam, Bergen

Professor Inger Johanne Pettersen, Bodø

Ekspedisjonssjef Vidar Oma Steine, Oslo

Professor Nils-Henrik M von der Fehr, Hurdal

Vedlegg 2

Brev fra Forskerforbundet sentralt til Forskerforbundets lokallag ved universitet og høyskoler, hentet fra Forskerforbundets hjemmesider

01.04.2003

UH-lovens § 4, nr. 4 – ivaretagelse av demokratiske rettigheter for de ansatte og studentene ved bortfall av kollegiale organ

Innledning

Forskerforbundet har fått flere henvendelser med spørsmål om hvilke konsekvenser det vil få for de ansattes og studentenes medvirkning i beslutningsprosesser dersom institusjonene avskaffer kollegiale organ på fakultet/avdelings- og instituttnivå. Det har i denne sammenheng blitt påpekt at flere institusjoner ikke følger pålegget i UH-lovens §4, nr. 4 om at "Organiseringen må sikre at studentene og de tilsatte blir hørt."

Forskerforbundets hovedstyre drøftet denne problemstillingen i møte 13. mars 2003 og fattet følgende vedtak:

Saken følges opp i brev til lokallagene og i innspill til utvalget som utreder ny felles UH-lov.

Nærmere om problemstillingen

Ifølge universitets- og høyskoleloven § 4 nr. 4 fastsetter styret virksomhetens interne organisering på alle nivåer. Neste setning i samme bestemmelse, "Organiseringen må sikre at studentene og de tilsatte blir hørt", må bety at dette kravet gjelder organiseringen på alle nivå.

Det forhold at studentene og de tilsatte er representert i styret, og at styret organiserer virksomheten på alle nivå anses ikke tilstrekkelig. I så fall ville det vært unødvendig å ta inn ovennevnte presisering av paragrafen.

I merknadene til bestemmelsen i Ot. prp. nr. 40 (2001-2002) fremgår at det "er viktig at studentene og de tilsattes demokratiske rettigheter blir ivaretatt". Bestemmelsens ordlyd om retten til å bli "hørt" er ikke definert på annen måte enn gjennom en henvisning til denne ivaretagelsen av "demokratiske rettigheter". I vanlig forstand innebærer retten til å bli hørt det å bli informert, lyttet til og til å få sine synspunkter vektlagt før beslutning treffes.

Av Ot. prp. nr. 40 fremgår det videre at "styret må etablere tilfredsstillende systemer som sikrer dette". I denne formuleringen ligger det et krav til handling fra styrets side. Det foreligger m.a.o. en plikt etter universitets- og høyskoleloven § 4 nr 4 til å "høre", men det er ikke stilt krav til måten "høringen" skal skje på eller til innholdet i denne.

Systemer som kan sikre medbestemmelse etter universitets- og høyskolelovens § 4 nr. 4 kan f.eks. være belysning av saker i allmøter, rådgivende organer, egne "høringsutvalg" valgt av samtlige ansatte på ulike nivåer m.v.

På bakgrunn av ovennevnte oppfordrer Forskerforbundet alle våre lokallag ved universitetene og høyskolene om å be virksomhetenes styrer skriftlig opplyse om hvilke systemer man har etablert eller vil etablere for å sikre at de tilsatte og studentene blir hørt.

Vi er takknemlig for kopi av de svarene lokallagene mottar.

Med vennlig hilsen
NORSK FORSKERFORBUND

Kari Kjenndalen
generalsekretær

Frank O. Anthun
forhandlingssjef

Direkte telefon: 21 02 34 06/92 89 17 98
E-post: f.anthun@forskerforbundet.no